

Vergaderjaar 2008–2009

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 350

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 1 juli 2009

De vaste commissie voor Defensie¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de staatssecretaris van Defensie over de brief van 15 juni 2009 inzake over urgente aanvullende behoefte aan veertien Bushmaster-patrouillevoertuigen (Kamerstuk 27 925, nr. 345).

De staatssecretaris heeft deze vragen beantwoord bij brief van 30 juni 2009. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Miltenburg

De griffier van de commissie,
De Lange

¹ Samenstelling:

Leden: Van Bommel (SP), Van der Staaij (SGP), Poppe (SP), Ferrier (CDA), Van Velzen (SP), Haverkamp (CDA), Blom (PvdA), ondervoorzitter, Eijssink (PvdA), Van Miltenburg (VVD), voorzitter, Van Dam (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Griffith (VVD), Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), Irrgang (SP), Knops (CDA), Willemse-van der Ploeg (CDA), Jacobi (PvdA), Boekstijn (VVD), Brinkman (PVV), Voordewind (CU), Pechtold (D66), Ten Broeke (VVD), Thieme (PvdD), Bilder (CDA) en Peters (GL).

Plv. leden: Lempens (SP), Van der Vlies (SGP), Polderman (SP), Ormel (CDA), De Wit (SP), Çörüz (CDA), Roefs (PvdA), Wolbert (PvdA), Van Beek (VVD), Smeets (PvdA), Arib (PvdA), Blok (VVD), Omtzigt (CDA), Roemer (SP), Jonker (CDA), De Nerée tot Babberich (CDA), Samsom (PvdA), Van der Burg (VVD), Wilders (PVV), Wiegman-van Meppelen Scheppink (CU), Van der Ham (D66), Teeven (VVD), Ouwehand (PvdD), Uitslag (CDA) en Vendrik (GL).

1, 2 en 13

Hoe beoordeelt u de mogelijkheden die de Kamer heeft haar controlerende taak te vervullen, met het oog op het Defensie Materieel Proces (DMP) dat bedoeld is de Kamer in iedere fase van een materieelproject te betrekken, wanneer u op 16 juni per brief laat weten op 30 april jl. het contract te hebben getekend tot aanschaf van veertien extra Bushmasters?

Kunt u de status van uw brief, daarbij gebruikmakend van de verschillende stadia die het DMP (A t/m D) kent, nader duiden?

Kunt u onderbouwd weerleggen dat grote materieelaankopen in verschillende «tranches» worden verdeeld om zo de goedkeuring van de Kamer vooraf te omzeilen?

De wijze van informeren van de Kamer bij de aanschaf van defensiematerieel is vastgelegd in de «Hoofdpijnen van het Defensie Materieel Proces» (DMP) (Kamerstuk 27 830, nr. 46). Onderdeel van het DMP is dat bij spoedeisende behoeften, ook tijdens een missie, een *fast track* procedure kan worden gevolgd. Defensie streeft er daarbij naar de Kamer voorafgaand aan de contractsluiting te informeren. In het huidige geval, waarbij de veertien extra Bushmasters de grotendeels beschadigde en de vernietigde voertuigen vervangen is, vanwege het spoedeisende karakter van de behoefte, de lange levertermijnen van de fabrikant en de grote internationale belangstelling voor het voertuig, bij hoge uitzondering opdracht gegeven de voertuigen te verwerven voordat de Kamer was geïnformeerd. Enige tijd later is dat alsnog gebeurd. In het volgende Materieelprojectenoverzicht (MPO) dat met Prinsjesdag 2009 naar de Kamer zal worden gezonden, zullen de achtereenvolgende aankopen van de Bushmasters zichtbaar worden gemaakt als het project «Gepantserde Patrouillevoertuigen» (Bushmaster).

3, 4, 7, 12 en 15

Waarom schaft u nu opnieuw Bushmasters aan (en een optie voor nog meer Bushmasters) terwijl de Boxer in aantocht is en een zelfde beschermingsgraad en mogelijkheden heeft als de Bushmaster en aangewezen is als het pantserwielvoertuig terwijl de Bushmaster na de missie in Afghanistan buiten gebruik wordt gesteld?

Heeft u al toezeggingen ontvangen van landen die de Bushmasters van Nederland gaan overnemen nadat de missie in Afghanistan is beëindigd?

Bent u voornemens om de Bushmaster op te nemen in het standaardvoertuigenpakket van de krijgsmacht? Zo ja, welke plaats krijgt het dan binnen bijvoorbeeld de infanterie- en genie-eenheden? Zo nee, waarom investeert u nu in een voertuig dat in principe eind 2010 weer uit stroomt? Kunt u een appreciatie geven van de inzetbaarheid van de nieuw aan te schaffen/aangeschafte Bushmasters, welke specifiek gebouwd zijn voor omstandigheden zoals die nu in Afghanistan gelden, wanneer al besloten is dat de leidende militaire rol die Nederland daar heeft per 1 augustus 2010 zal stoppen?

Heeft de aanschaf van de Bushmasters, die aanvankelijk een klein aantal voertuigen betrof, maar die nu – uiteindelijk – meerdere tientallen betreft, ook gevolgen in de zin dat overgegaan kan worden tot de aanschaf van geringere aantallen andersoortige patrouillevoertuigen voor de krijgsmacht dan eerder was gedacht?

De levering van de eerste Boxer-voertuigen aan Nederland vangt aan in het voorjaar van 2011, dat wil zeggen na beëindiging van de huidige missie in Afghanistan. De Bushmaster is van grote waarde voor de *Task Force Uruzgan* (TFU), omdat het voertuig zijn inzittenden een goede bescherming biedt tegen *Improved Explosive Devices* (IED's). De dreiging van IED's is onverminderd hoog en ook in toekomstige missies moet de krijgsmacht zich daarop zo goed mogelijk voorbereiden. Tijdens het

wetgevingsoverleg van 12 november 2008 heb ik meegedeeld dat de Bushmaster vanwege deze kwaliteiten na de missie in Afghanistan deel zal gaan uitmaken van het reguliere voertuigbestand van de krijgsmacht (Kamerstuk 31 700 X, nr. 56). Er zijn geen aanwijzingen dat andere landen de Nederlandse Bushmasters na beëindiging van de missie zouden willen overnemen. Omdat de Nederlandse krijgsmacht een structurele behoefte heeft aan een voertuig met de beschermingsgraad van de Bushmaster, ben ik ook niet van plan op eventuele overnameverzoeken in te gaan. Defensie beziet thans op welke wijze de Bushmaster bij de krijgsmacht zal worden ondergebracht. Daarbij wordt ook de rol van andere voertuigen, zoals de Patria, in beschouwing genomen. Overigens zijn de Boxer en de Bushmaster voertuigen met complementaire capaciteiten en zijn ze niet identiek.

5

Hoe verhoudt zich de aanschaf van de Bushmasters tot de order die Ten Cate kreeg voor het leveren van composiet pantserpanelen voor de Patria-voertuigen? Is dit een dubbeling?

De Bushmaster is een voertuig dat een relatief grote bescherming biedt aan de gehele bemanning. De Patria biedt dergelijke bescherming niet. De order aan Ten Cate betreft de aanschaf van pantserplaten ten behoeve van de ballistische bescherming van één van de bemanningsleden van de Patria, te weten de schutter bij de achteraffuit van het voertuig. Ook met deze voorziening biedt de Patria nog niet hetzelfde beschermingsniveau als de Bushmaster.

6

Waarom worden er Bushmasters uitgevoerd met speciale technieken (grijparmen, counter-IED) terwijl dit ook op andere reeds aanwezige, maar ook toekomstig «instromende» voertuigen kan plaatsvinden, voertuigen die na beëindiging van de missie in Afghanistan binnen de krijgsmacht ingezet blijven worden?

De Bushmaster met onderzoeksarm biedt bescherming bij de opsporing en het onderzoeken van IED's. Daarmee voorziet dit voertuig in Uruzgan in een grote behoefte. Omdat van de aanwezige voertuigen de Bushmaster de beste bescherming biedt tegen IED's, is de onderzoeksarm juist op dit voertuig gemonteerd.

8

Bent u voornemens om met de ervaringen in het achterhoofd het huidige en toekomstige pantserwagenpark op een zelfde beschermingsniveau te brengen als de Bushmaster (bestand tegen berrbommen)? Zo ja, welke kosten en planning is hieraan verbonden? Zo nee, bent u van mening dat de investering in de Bushmasters voor een relatief korte periode wel gunstig is?

De Bushmaster biedt relatief veel bescherming aan de gehele bemanning. Het vergroten van de bescherming van andere, bestaande voertuigen tegen IED's is in de meeste gevallen technisch slechts beperkt mogelijk. Het is niet mogelijk dergelijke voertuigen op hetzelfde beschermingsniveau als de Bushmaster te brengen.

Met de Bushmaster zal Defensie de beschikking hebben over een voertuig dat de meeste bescherming tegen IED's biedt. Bij de verwerving van nieuwe voertuigtypen zal het voorziene gebruik en het niveau van de bescherming per keer worden afgewogen.

9

Hoe ziet u de aanschaf van Bushmaster tegenover uitspraken van de Commandant der Strijdkrachten en diverse commandanten van de Task Force Uruzgan, die keer op keer aangeven dat de situatie in Uruzgan sterk is verbeterd en dat gevechten zijn verplaatst naar andere delen van het land waardoor ook de dreiging van tegenstand en de plaatsing van Improvised Explosive Devices (IED's) is afgenomen?

De stand van zakenbrief Afghanistan van 13 maart jl. beschrijft de ontwikkeling van de dreigingen in Afghanistan en Uruzgan. IED's zijn voor de opstandelingen één van de weinige mogelijkheden om ISAF te treffen. De Bushmaster is van grote waarde voor de TFU, omdat hij veel bescherming biedt tegen IED's.

10

Acht u het verstandig dat Bushmasters in camouflagekleuren worden ingezet voor activiteiten van het Provinciaal Reconstructie Team (PRT) waardoor deze als militair doel worden gezien in plaats van civiele hulpverlening? Bent u van mening dat het PRT zo onafhankelijk mogelijk van de geüniformeerde dienst dient te werken om niet verward te worden met militaire taken en als mogelijk doel worden gezien? Bent u voornemens om het PRT en CIMIC in civiele kleding te laten werken in plaats van het uniform waardoor ze te onderscheiden zijn van militairen?

Het *Provincial Reconstruction Team* (PRT) is onderdeel van ISAF. Het doel van ISAF is het creëren van een veilige situatie in Afghanistan en van een basis voor de wederopbouw van het land. Het PRT bestaat uit civiele medewerkers en militairen en staat sinds enige tijd onder civiele leiding. Uitgangspunt bij het verrichten van werkzaamheden is «zo civiel als mogelijk, zo militair als noodzakelijk».

11

Kunt u uitleggen waarom er zwaar gepantserde Bushmasters nodig zijn i.v.m. IED-dreiging terwijl Nederland Unmanned Aerial Vehicle (UAV)-capaciteit heeft ingehuurd om deze IED's vanuit de lucht te kunnen opsporen?

Nederland investeert op voortvarende wijze in de opbouw van de *Counter IED*-capaciteit. De brief van 13 maart jl. gaat hier nader op in. Om te voorkomen dat mensen slachtoffer worden van IED's worden diverse methoden gebruikt. Zo wordt bijvoorbeeld getracht de plaatsing van IED's te voorkomen door materialen waar IED's van gemaakt kunnen worden, in beslag te nemen. Ook wordt getracht IED's die al zijn gelegd op te sporen en onschadelijk te maken. Dit lukt echter niet altijd. Om het risico van IED's voor het personeel verder te beperken, is gekozen voor de inzet van de Bushmaster. Omdat de Bushmaster geen volledige bescherming tegen alle soorten IED's biedt en ook de burgerbevolking door IED's wordt bedreigd, blijven preventie, opsporing en het onschadelijk maken van IED's van groot belang.

14

Hoeveel van de reeds aangeschafte Bushmasters zijn nu nog intact resp. kunnen weer inzetgereed worden gemaakt?

Inclusief de laatste aanvullende behoefte zijn nu in totaal 71 Bushmasters en een lesvoertuig verworven. Sinds de brief van 16 juni jl. (Kamerstuk 27 925, nr. 345) is nog een Bushmaster verloren gegaan en zijn er vijf beschadigd. Het aantal verloren Bushmasters komt hiermee op vier en het aantal beschadigde op dertien. Drie Bushmasters kunnen in Afghanistan worden gerepareerd. De overige tien zijn zodanig beschadigd dat verre-

gaande demontage nodig is om te kunnen beoordelen of ze kunnen worden gerepareerd met herstel van de volledige beschermingsgraad. Dit is alleen bij de fabrikant in Australië mogelijk. Van drie beschadigde Bushmasters heeft de fabrikant intussen definitief vastgesteld dat deze kunnen worden gerepareerd. Van de overige zeven exemplaren is dit nog niet zeker. Wegens deze onzekerheid is met de fabrikant een optieregeling voor acht voertuigen overeengekomen. De snelheid waarmee Bushmasters thans beschadigd raken, in verhouding tot de tijd die het vergt om ze te laten repareren, is een punt van zorg. Zo nodig zal de optieregeling worden benut om voldoende Bushmasters beschikbaar te houden voor de TFU.

16

Hoe zal het bedrag van € 14,2 miljoen ten laste worden gebracht van de Defensiebegroting nu sowieso reeds sprake is van een kleiner budget dan eerder was voorzien, waarbij kennelijk de geleidelijke afname van extra toevoegde verkoopopbrengsten een belangrijke rol speelt?

Zoals uiteengezet in de beantwoording van vragen over het jaarverslag 2008 wordt in de loop van het begrotingsjaar de begroting sluitend gemaakt door prioriteiten te stellen. Hoe dan ook kan het gebeuren dat projecten in uitvoering door externe oorzaken vertraging oplopen.

17 en 18

Kan het onderhoud van Bushmasters, bij inzet in Uruzgan, ten laste van het HGIS-budget worden gebracht? Zo ja, gebeurt dat dan ook?

Kan het weer «oplappen» van een Bushmaster nadat die is beschadigd door een IED, ten laste van de HGIS worden gebracht? Zo ja, gebeurt dat dan ook?

Het onderhoud en de reparaties aan de Bushmasters in het inzetgebied en het opnieuw inzet gereed maken van de Bushmasters na de missie worden inderdaad ten laste van het HGIS-budget gebracht.

19

Hoe worden de operationele verliezen van Bushmasters en ander materieel in Afghanistan financieel opgevangen? In hoeverre wordt hiervoor de voorziening operationele verliezen aangesproken (Kamerstuknummer 27 925, nr. 219)? Biedt de voorziening voldoende middelen?

Nieuwe, vervangende investeringen komen ten laste van de defensiebegroting. Om operationele verliezen op te vangen zijn structureel middelen aan de defensiebegroting toegevoegd. De operationele verliezen aan Bushmasters vallen onder deze voorziening. Naar de huidige inzichten biedt de voorziening voldoende ruimte.